

3ο ΓΕ.Λ. Π. ΦΑΛΗΡΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ”

ΤΑΞΗ : Α1

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-2013

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....σελ. 3
Ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώθηκαν κατά τη διαδικασία..... 5
Κεφάλαιο 1

Βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία Ιστορική αναδρομή.....	6
Κεφάλαιο 2	
Μορφές γεωργίας, βιολογική γεωργία, Διαφορές βιολογικής και συμβατικής γεωργίας.....	10
Κεφάλαιο 3	
Βιολογική κτηνοτροφία.....	16
Προδιαγραφές βιολογικής κτηνοτροφίας, Διαφορές με τη συμβατική κτηνοτροφία.....	19
Κεφάλαιο 4	
Τα βιολογικά προϊόντα στην αγορά.....	21
Κεφάλαιο 5	
Διάθεση, Εμπορία, Προώθηση και Πώληση των βιολογικών προϊόντων...	26
Συμπεράσματα.....	35

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη εργασία πραγματεύεται τη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία. Αρχικά γίνεται μια ιστορική αναδρομή και στη συνέχεια παρουσιάζονται οι μορφές της βιολογικής γεωργίας. Επίσης εξετάζονται οι αρχές και οι στόχοι της .

Τα βιολογικά προϊόντα είναι κυρίως αγροτικά προϊόντα που η παραγωγή τους στηρίχθηκε τόσο σε εναλλακτικούς τρόπους αντιμετώπισης των ασθενειών και ζιζανίων όσο και σε τεχνικές παραγωγής όπως η εναλλαγή των καλλιεργειών . Τα βιολογικά προϊόντα κερδίζουν συνεχώς έδαφος σε όλο τον κόσμο και αποτελούν τη συνειδητή προτίμηση

κάθε καταναλωτή που επιθυμεί την υγιεινή διατροφή και την προστασία του περιβάλλοντος.

Γιαυτό το λόγο συμπεριλάβαμε στην εργασία μας πληροφορίες σχετικές με το δίκτυο παραγωγής και εμπορίας των βιολογικών προϊόντων , την κατανομή της παραγωγής , τις εταιρείες διανομής, την χορνδική πώληση, την προώθηση και την αγορά των βιολογικών προϊόντων.

Βιολογικά προϊόντα θεωρούνται όσα φέρουν πιστοποίηση από αναγνωρισμένους φορείς, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τις τελευταίες δεκαετίες έχει αναπτυχθεί η καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα. Τα βιολογικά προϊόντα είναι διαθέσιμα σε συγκεκριμένα καταστήματα καθώς και λαϊκές αγορές και καθένας φυσικά μπορεί να βρει βιολογικά προϊόντα στα ράφια των σουπερ μάρκετ.

Η καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων στηρίζεται στις γνώσεις του παραδοσιακού αγρότη και στην αναζήτηση της επιστήμης για υγιεινές λύσεις. Στην βιολογική κτηνοτροφία δεν χρησιμοποιούνται αντιβιοτικά και ορμόνες.

Η αξιοπιστία των βιολογικών προϊόντων στηρίζεται σε ένα αυστηρό σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης που περιγράφεται στο νόμο 2092/91 και 1804/99 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κάθε βιοκαλλιεργητής είναι υποχρεωμένος να τον εφαρμόζει. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό ένας παραγωγός ελέγχεται σε όλα τα στάδια της παραγωγής έως και την διάθεσή της. Για να χαρακτηριστεί ένα προϊόν βιολογικό πρέπει να είναι το αποτέλεσμα βιολογικής καλλιέργειας τουλάχιστον για τρία χρόνια και να φέρει την κατάλληλη σήμανση στην συσκευασία. Φυσικά στην βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία απαγορεύεται η χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΥΠΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΘΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

- Πως εξελήχθηκε η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία από την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη ως σήμερα;
- Ποιες οι μορφές της βιολογικής γεωργίας;
- Υπάρχει μέλλον για τη βιολογική γεωργία στη χώρα μας;
- Ποιες οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η βιολογική γεωργία;
- Ποιες οι διαφορές της βιολογικής από την συμβατική γεωργία;
- Πως εξελήχθηκαν και εξημερώθηκαν τα ζώα από τον άνθρωπο ώστε να χρησιμοποιηθούν από αυτόν προς όφελός του; Ποια η διατροφική αξία των ζωικών προϊόντων;
- Ποιες οι διαφορές συμβατικής και βιολογικής γεωργίας;
- Ποια η υπάρχουσα κατάσταση στην Ελληνική βιολογική κτηνοτροφία και τι προβλέπεται στο μέλλον;
- Πως αναγνωρίζω τα βιολογικά προϊόντα, γιατί να τα προτιμήσω, γιατί είναι ακριβά, ποιος εγγυάται για την αυθεντικότητά τους, που τα βρίσκουμε;
- Ποια η σχέση των βιολογικών προϊόντων και της προστασίας του περιβάλλοντος;
- Ποιο είναι το δίκτυο παραγωγής και εμπορίας των βιολογικών προϊόντων;
- Πως κατανέμεται η παραγωγή στη χώρα;
- Πως προωθούνται και πωλούνται τα βιολογικά προϊόντα;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η απαρχή της βιολογικής γεωργίας τοποθετείται στις αρχές του προηγούμενου αιώνα στις χώρες της βόρειας Ευρώπης. Γενικότερα όμως, η διάδοση του βιολογικού τρόπου παραγωγής έγινε με πολύ αργό ρυθμό. Έπειτα από τη δημιουργία κάποιων κινημάτων τα οποία αποτέλεσαν το έναυσμα του προβληματισμού για τις ήδη υπάρχουσες γεωργικές μεθόδους και τα αποτελέσματά τους στην οικονομία, το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου, οι βάσεις πλέον έχουν τεθεί. Από τη χρονική αυτή περίοδο και πέρα, μπορούμε να διακρίνουμε την πορεία της βιολογικής γεωργίας σε τρεις περιόδους.

Η πρώτη περίοδος χρονικά καλύπτει το τέλος της δεκαετίας του 1950 μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1960. Στις αρχές της δεκαετίας του 1950, η βιολογική γεωργία βρίσκεται σε εμβρυακό επίπεδο λόγω κυρίως του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου που μόλις είχε τελειώσει. Παράλληλα, στη δυτική Ευρώπη αυξάνονται συνεχώς οι ανησυχίες για τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Στο χώρο της γεωργίας, οι πρώτοι βιοκαλλιεργητές στρέφονται προς την οικειοποίηση και ενσωμάτωση στη γεωργία τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται από τις αναπτυσσόμενες χώρες και χαρακτηρίζονται από τη χρήση χαμηλής ενέργειας και τοπικών πόρων. Επιπροσθέτως δημιουργούνται και κάποιου είδους κανόνες παραγωγής, κυρίως σχετικά με τα λιπάσματα. Επιπλέον, οι βιοκαλλιεργητές είναι ιδεολόγοι και επηρεασμένοι από όλες τις κοινωνικοπολιτικές ιδέες της εποχής, στοιχείο που αποτελεί και τον κεντρικό άξονα της συμπεριφοράς τους και των γεωργικών πρακτικών που εφαρμόζουν, Συμπερασματικά, όλη αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από την έντονη επικράτηση των ιδεολογιών σχετικών με το περιβάλλον, οι οποίες όμως επεκτείνονται και σε όλους τους υπόλοιπους κοινωνικούς τομείς.

Η δεύτερη περίοδος τοποθετείται χρονικά από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1980. Κατά την περίοδο

αυτή έχει περάσει πια ο ενθουσιασμός της ιδεολογίας και κυριαρχούν οι νόμοι της αγοράς, και ειδικά ο ανταγωνισμός ο οποίος μάλιστα τη διακρίνει. Οι βιοκαλλιεργητές πρέπει πλέον να παράγουν για να πωλούν. Πολλοί από αυτούς είναι απογοητευμένοι και εγκαταλείπουν τις προσπάθειές τους. Αυτοί που παραμένουν διαφοροποιούνται σε ερασιτέχνες και σοβαρούς βιοκαλλιεργητές. Οι τελευταίοι διακρίνονται για τις αξίες τους και τη βελτίωσή τους στον παραγωγικό τομέα. Πάντως και οι δύο ομάδες είναι εξαρτημένες από τις βιομηχανίες παραγωγής σπόρων και λιπασμάτων . Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν οι καταναλωτές, οι οποίοι είναι διασκορπισμένοι και χαρακτηρίζονται από υψηλό εισόδημα έντονη ευαισθητοποίηση και ιδεολογικό υπόβαθρο.

Η τρίτη περίοδος είναι το χρονικό διάστημα από τη δεκαετία του 1980 μέχρι και σήμερα. Οι διαμαρτυρίες εναντίον του μοντέλου της ακρατούς παραγωγής πληθαίνουν και υποστηρίζονται ήπια μοντέλα με τα οποία παράγονται όσο το δυνατόν πιο υγιεινά προϊόντα με τη λιγότερη δυνατή επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης προβάλλουν όλο και περισσότερο τη βιολογική γεωργία ως λύση στα αδιέξοδα. Μπροστά σε όλες αυτές τις πιέσεις, η Κοινή Αγροτική Πολιτική επαναπροσανατολίζει τους στόχους της και στρέφεται πλέον προς την αειφόρο γεωργία. Οι παραγωγοί είναι τώρα επαγγελματίες, λαμβάνουν πρωτοβουλίες και δημιουργούν σχέσεις συμβολαίων με τις βιομηχανίες. Οι καταναλωτές είναι ευαισθητοποιημένοι και εκτιμούν τα προϊόντα που είναι υγιεινά και παράγονται με βάση καποιες αξίες. Η βιολογική γεωργία έχει ξεφύγει πια από την απομόνωσή της μέσα σε ένα στεγνό ιδεολογικό πλαίσιο και έχει καταστεί ανταγωνιστικό κομμάτι της αγοράς. Είναι πλέον εφαρμόσιμη, παραμένοντας παράλληλα πιστή στις αρχές της.

Η επίσημη αναγνώριση της βιολογικής γεωργία έγινε στις 24 Ιουνίου 1991.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Η κτηνοτροφία είναι μία από τις πιο παλιές δραστηριότητες του ανθρώπου. Ο άνθρωπος στην προσπάθειά του να εξασφαλίσει την απαραίτητη ποσότητα τροφής ανακάλυψε ότι ήταν δυνατόν μερικά ζώα να μην τα σκοτώνει, αλλά να τα πιάνει ζωντανά, ιδιαίτερα την εποχή που ήταν πολλά και να τα κρατάει κάπου περιορισμένα, να τα τρέφει και να τα

σκοτώνει όταν είχε ανάγκη. Έτσι, ο πρωτόγονος άνθρωπος άρχισε σιγά-σιγά να ασχολείται με την κτηνοτροφία. Η κτηνοτροφία είναι γνωστή ως δραστηριότητα του ανθρώπου από την νεολιθική εποχή, ενώ η ανάπτυξη της τοποθετείται στην εποχή που άρχισε να αναπτύσσεται η γεωργία. Έτσι η πρωτόγονη κοινωνία χωρίστηκε σε δύο βασικές ομάδες : τους καθαρά γεωργούς και τους κτηνοτρόφους. Οι γεωργοί έμεναν συνήθως σε ένα τόπο, ενώ οι κτηνοτρόφοι ήταν αναγκασμένοι να μένουν σε μέρη όπου υπήρχε χορτάρι. Ο τρόπος αυτός της κτηνοτροφίας λέγεται νομαδικός και παρόλο που είναι τόσο παλιός είναι ακόμα πολύ συνηθισμένος και διαδεδομένος σε αρκετές χώρες.

Στην αρχή της η κτηνοτροφία απέβλεπε βασικά στο να εξασφαλίσει το απαραίτητο κρέας για ολη την οικογένεια. Το γάλα δεν το χρησιμοποιούσαν , αλλά ούτε και το θεωρούσαν προϊόν εκμεταλλεύσιμο. Άλλα κτηνοτροφικά προϊόντα θεωρούσαν, το μαλλί και κυρίως τα δέρματα από τα οποία κατασκεύαζαν ρούχα και διάφορα άλλα αντικείμενα. Η κτηνοτροφία αρχίζει να αποκτά εμπορικό χαρακτήρα με την πλήρη εγκατάσταση των ανθρώπων σε ένα μέρος και τον πλήρη χωρισμό της πρωτογενούς κοινωνίας σε αγρότες και κτηνοτρόφους. Όσο η οργάνωση της κοινωνίας προχωρούσε τόσο άλλαζαν και οι τρόποι της εκτροφής των ζώων. Η σταβλική κτηνοτροφία , με την πρωτόγονη μορφή της, άρχισε να αναπτύσσεται όταν άρχισαν να αναπτύσσονται και οι μόνιμοι οικισμοί. Ύστερα άρχισαν να δημιουργούνται οι φάρμες, που είχαν ως αποκλειστική αποστολή την εκτροφή των ζώων και την παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων. Σε λίγα χρόνια, με την ανάπτυξη της βιομηχανίας, άρχισαν παντού να δημιουργούνται τέτοιες φάρμες. Έτσι ξεκινά μια καινούργια εποχή για την κτηνοτροφία και ο παλιός παραδοσιακός τρόπος εκτροφής δεν ήταν πλέον αποδοτικός. Ξεκίνησαν αναζητήσεις και έρευνες για τον εκσυγχρονισμό της κτηνοτροφικής παραγωγής.

Σήμερα η άσκηση της κτηνοτροφίας απαιτεί διαρκή και άμεση υποστήριξη από επιστήμονες (γεωπόνους ζωικής παραγωγής και κτηνιάτρους). Η σύγχρονη κτηνοτροφική παραγωγή βασίζεται τόσο στην αύξηση του αριθμού των ζώων όσο και στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης αυτών.

Με τη συνεχή βελτίωση της κτηνοτροφίας, με την ορθολογιστική κατάρτιση και αξιοποίηση της καθημερινής τροφής των ζώων η παραγωγικότητά τους έχει αυξηθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΟΡΦΕΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ – ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ , ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μέχρι τη δεκαετία του 1930 οι αποδόσεις των καλλιεργούμενων φυτών ήταν πολύ χαμηλές σε όλο τον κόσμο. Από τότε όμως η ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας και οι εφαρμογές της στη γεωργία συνέβαλλαν σημαντικά στην εντυπωσιακή αύξησή της. Στις μέρες μας λιγότεροι παραγωγοί εξασφαλίζουν τις ανάγκες πολύ περισσότερων καταναλωτών από οποιαδήποτε χρονική περίοδο στο παρελθόν.

Από το 1950 και μετέπειτα η Ελλάδα ακολούθησε με ταχύτατο ρυθμό τις επαναστατικές αλλαγές και βελτιώσεις που συνέβησαν στον τομέα της γεωργίας, ώστε να μιλούν διεθνώς για το “ελληνικό θαύμα” και η χώρα μας να συγκαταλέγεται μεταξύ των πρώτων ως προς τις στρεμματικές αποδόσεις πολλών καλλιεργειών .

Εντούτοις η εντατικοποίηση, με στόχο τη μεγιστοποίηση και όχι τη βελτιστοποίηση των αποδόσεων, οδήγησε στην κατάχρηση χημικών λιπασμάτων, αρδευτικού νερού, φυτοφαρμάκων και μηχανικής κατεργασίας του εδάφους, στην εγκατάλειψη της πρακτικής της αμειψισποράς και στην εξαφάνιση πολύτιμου γενετικού υλικού καλλιεργούμενων φυτών και εκτρεφόμενων ζώων. Η επερεντατική γεωργία δημιούργησε πλεονάσματα προϊόντα, αύξησε το κόστος της παραγωγής και τη ρύπανση του περιβάλλοντος, δημιούργησε αθέμιτο ανταγωνισμό σε βάρος “τρίτων χωρών” και είχε ακόμη ως αποτέλεσμα να “θυσιαστεί” σε ένα μεγάλο βαθμό η ποιότητα των αγροτικών προϊόντων τόσο από οργανοληπτικής όσο και υγιεινής άποψης.

Η γεωργία θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες ρύπανσης του νερού. Φυτοφάρμακα και νιτρικά σε συγκεντρώσεις πέραν των επιτρεπτών ορίων ανιχνεύονται στα υπόγεια νερά πολλών αγροτικών περιοχών. Η ανθεκτικότητα των φυτοπαρασίτων στα φυτοφάρμακα συνεχώς αυξάνεται και τα υπολείμματα των φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα είναι επικίνδυνα για τον καταναλωτή.

Τέλος οι σύγχρονες μορφές γεωργίας συνδέονται με τη δημιουργία και αξιοποίηση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών. Πρόκειται για φυτά

και ζώα στα οποία μεταφέρθηκαν γονίδια από τελείως διαφορετικούς οργανισμούς. Μια πρακτική δηλαδή που διαφέρει σημαντικά από τον εγγενή πολλαπλασιασμό που συμβαίνει στους ανθρώπους και άλλους ζωικούς οργανισμούς και στα φυτά, όπου οι φραγμοί της φύσης δεν παραβιάζονται καθώς τα γονίδια που ανασυνδυάζονται για τη δημιουργία απογόνων προέρχονται από άτομα του ίδιου είδους κυρίως.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Με απλά λόγια, η βιολογική γεωργία είναι ένα αγροτικό σύστημα διαχείρισης το οποίο παρέχει στον καταναλωτή φρέσκα, γευστικά αυθεντικά τρόφιμα ενώ ταυτόχρονα σέβεται την ισορροπία των οικοσυστημάτων.

Αρχές

Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, η βιολογική γεωργία βασίζεται σε στόχους και αρχές, καθώς και σε κοινές πρακτικές. Οι πρακτικές αυτές σχεδιάστηκαν με σκοπό την εξασφάλιση της ελάχιστης ανθρώπινης παρέμβασης και των επιπτώσεων της στο περιβάλλον, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι αυτό το σύστημα λειτουργεί όσο πιο φυσικά γίνεται.

Οι τυπικές πρακτικές της βιολογικής γεωργίας περιλαμβάνουν:

- Αμειψισπορά ως βασική προϋπόθεση για ορθολογική χρήση των διαθέσιμων φυσικών πόρων.
- Πολύ αυστηρά όρια στη χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας, και συνθετικών λιπασμάτων, ζωικών αντιβιοτικών, συντηρητικών και προσθετικών στην επεξεργασία των τροφίμων καθώς και άλλες εισροές.
- Πλήρης απαγόρευση της χρήσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.
- Χρησιμοποίηση των αυτοπαραγόμενων πόρων, όπως το ζωικό κοπρόλιπασμα ή οι τροφές που παράγονται στο αγρόκτημα.
- Επιλογή φυτικών και ζωικών ειδών ανθεκτικών σε ασθένειες και προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες της περιοχής.
- Εκτροφή ζώων ελευθέρως βοσκής, και όχι ενσταβλισμένων με τη χρήση βιολογικών ζωοτροφών.

-Εφαρμόζοντας κτηνοτροφικές πρακτικές για την εκτροφή ζώων κατάλληλες για τις διαφορετικές ράτσες.

Στόχοι

Η βιολογική γεωργία αποτελεί επίσης μέρος μίας ευρύτερης αλυσίδας εφοδιασμού, η οποία περιλαμβάνει την επεξεργασία τροφίμων, τους τομείς διανομής και λιανικής πώλησης και φυσικά τον καταναλωτή. Οι στόχοι της βιολογικής γεωργίας συνοπτικά είναι:

- Προστασία του περιβάλλοντος
- Ευημερία των ζώων
- Εμπιστοσύνη του καταναλωτή
- Προστασία της κοινωνίας και οικονομία

Περιβάλλον

Το περιβάλλον εφοδιάζει τα αγροτικά συστήματα με τα απαραίτητα στοιχεία για την παραγωγή γευστικών και υψηλής ποιότητας τροφίμων για την ανθρώπινη κατανάλωση. Οι βιοκαλλιεργητές ανταποδίδουν με τη σειρά τους με την όσο το δυνατόν ορθή διαχείριση και τη βελτίωση των φυσικών επιπέδων και της ποιότητας των φυσικών πόρων.

Ευημερία των ζώων

Οι σύγχρονοι καταναλωτές αναμένουν δικαιολογημένα ότι τα ζώα που χρησιμοποιούνται στη διατροφική παραγωγή θα έχουν ίση μεταχείριση όπως και οι ανθρώπινοι οργανισμοί, σύμφωνα με τις ανάγκες τους: καλή διατροφή, καλές συνθήκες διαβίωσης και καλή υγεία. Μαζί με άλλες μεθόδους παραγωγής, η βιολογική γεωργία υιοθετεί κάποιες μοναδικές και προσεκτικές αρχές και πρακτικές για την επίτευξη των στόχων –κλειδιών.

Εμπιστοσύνη του καταναλωτή

Οι καταναλωτές αποτελούν τον τελευταίο κρίκο στην αλυσίδα της βιολογικής γεωργίας. Δίνεται μεγάλη σημασία στην διασφάλιση της υψηλής ποιότητας, της φρεσκάδας και της γευστικότητας των τροφίμων και ποτών τα οποία ικανοποιούν τις ανάγκες μας. Φυσικά όλα αυτά τα είδη διατροφής θα πρέπει , επίσης να παράγονται με ηθικό τρόπο ο

οποίος να σέβεται τη φύση και την ευημερία των ζώων. Ένα πολύπλοκο σύστημα κανόνων εγγυάται όλα τα παραπάνω.

Κοινωνία και οικονομία

Η βιολογική γεωργία δημιουργεί μία ισχυρή συνοχή μεταξύ των αγροτικών και μητροπολιτικών τομέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τεράστια κοινωνικά και οικονομικά οφέλη για τα μέλη των κοινοτήτων αυτών.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

1. Η φυτοπροστασία για την αντιμετώπιση των εχθρών και των ασθενειών στη βιολογική γεωργία βασίζεται σε προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον. Η εξαπόλιση ωφέλιμων εντόμων για την αντιμετώπιση κάποιων άλλων είναι αρκετά διαδεδομένη. Επίσης τη χρήση μηχανικών τρόπων αντιμετώπισης των εντόμων (παγίδες, πλαστικές σίτες στα παράθυρα, λάμπες προσέλκυσης κ.λ.π.) χρησιμοποιείται ευρέως. Σ'ένα βιολογικά καλλιεργούμενο χωράφι υπάρχει ζωή. Δεν θα αντικρίσουμε σε αυτό το νεκρό τοπίο του συμβατικού.
2. Η χρήση ορμονών απαγορεύεται. Αντί αυτών χρησιμοποιούνται έντομα και φυτικά εκχυλίσματα.
3. Τα άγρια χόρτα – ζιζάνια ελέγχονται με μηχανικούς τρόπους και όχι με ζιζανιοκτόνα.
4. Η απολύμανση του εδάφους γίνεται με τη βολήθεια του ήλιου ή άλλων φυσικών ουσιών και όχι με τα συνθετικά απολυμαντικά που χρησιμοποιούν στη συμβατική γεωργία.
5. Η λίπανση γίνεται με οργανικά λιπάσματα τα οποία στοχεύουν στην αύξηση της γονιμότητας. Το έδαφος δεν αντιμετωπίζεται ως ένα υπόστρωμα στήριξης των φυτών που κάθε 4-5 χρόνια αντικαθίσταται αλλά σαν κάτι ζωντανό. Στο έδαφος των βιολογικών καλλιεργειών βρίσκουμε γεωσκώληκες αλλά και άλλες μορφές ζωής.
6. Μη έχοντας την πολυτέλεια των απολυμαντικών εδάφους στα βιολογικά χωράφια δεν υπάρχει μονοκαλλιέργεια. Η εναλλαγή των καλλιεργειών είναι το μοναδικό όπλο στην αντιμετώπιση ασθενειών και εχθρών.

7. Οι παραγόμενες ποσότητες όλο και πλησιάζουν τις αποδόσεις μιας υπαίθριας καλλιέργειας παρά τους δεκάδες τόνους που παράγει ένα συμβατικό θερμοκήπιο.
8. Η βιολογική καλλιέργεια σε θερμοκηπιακό περιβάλλον στοχεύει κυρίως στην πρωιμότητα ή στην οψιμότητα και όχι στην παραγωγή προϊόντων εκτός εποχής όπως συμβαίνει στη συμβατική γεωργία.

Το βιολογικό προϊόν είναι το μοναδικό που ελέγχεται όχι δειγματοληπτικά, σε όλες τις φάσεις παραγωγής και εμπορίας του. Όλη η παραγωγική διαδικασία περιγράφεται στη κοινοτική νομοθεσία ώστε ο καταναλωτής να γνωρίζει αυτό που αγοράζει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Η βιολογική κτηνοτροφία είναι ένα σύστημα που στηρίζεται στη φυσική διαβίωση των ζώων και χρησιμοποιεί κατά βάση ζωοτροφές που έχουν παραχθεί με βιολογικό τρόπο, περιορίζει στο ελάχιστο τη χρήση ορμονών, καταναλώνοντας ζωοτροφές που παράχθηκαν χωρίς:

-Χημικά λιπάσματα

-Φυτοφάρμακα

-Ζιζανιοκτόνα

-Προσθετικά

-Είναι αντίθετη προς τη γενετική τροποποίηση

-Προστατεύει το περιβάλλον

-Διακρίνεται για την υγιεινή των προϊόντων που παράγει.

Η βιολογική κτηνοτροφία μπορεί να δώσει λύση στα προβλήματα υγιεινής και ασφάλειας των ζωοκομικών προϊόντων και της προστασίας του περιβάλλοντος. Σημαντικό πλεονέκτημα για την προώθηση της βιολογικής κτηνοτροφίας αποτελεί το γεωγραφικό ανάγλυφο και τα εκτατικά συστήματα εκτροφής που εφαρμόζονται σε μεγάλο βαθμό.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

- Η μείωση της ρύπανσης και η προστασία του περιβάλλοντος.
- Η χρήση ανανεώσιμων φυσικών πόρων (κοπριά, ψυχνή, κτηνοτροφικά φυτά) για τη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους.
- Η διατήρηση της βιοποικιλότητας των αυτόχθονων φυλών και τύπων ζώων
- Η ολοκληρωμένη διαχείριση της κτηνοτροφικής και φυτικής παραγωγής
- Η εξασφάλιση σωστής διαβίωσης και καλής υγείας των ζώων
- Η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων
- Η δημιουργία νησίδων βιολογικής κτηνοτροφίας με τη συνένωση μικρότερων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

α. **Μεταβατική περίοδος.** Η έκταση της μονάδας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζωοτροφών ακολουθεί τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας.

β. **Καταγωγή των ζώων.** Τα ζώα πρέπει να προέρχονται από βιολογικές εκτροφές. Όταν μια αγέλη δημιουργείται για πρώτη φορά, μπορούν να εισάγονται συμβατικά εκτρεφόμενα ζώα εφόσον πληρούν τις προδιαγραφές του Κανονισμού που αφορούν την ηλικία και το βάρος.

γ. **Διατροφή.** Η διατροφή των ζώων στηρίζεται στην ελεύθερη βόσκηση. Οι χορηγούμενες ζωοτροφές παράγονται χωρίς φυτοφάρμακα και χημικά λιπάσματα . Πρέπει δηλαδή να προέρχονται από βιολογικές καλλιέργειες. Τα ζώα της βιολογικής κτηνοτροφίας μεγαλώνουν χωρίς:

-Ορμόνες

- Αυξητικούς παράγοντες
- Αντιβιοτικά
- Ζωικά υποπροϊόντα
- Τροφές που περιέχουν φυτοφάρμακα
- Μεταλλαγμένους σπόρους.

δ. **Κτηνιατρική αγωγή** .Η πρόληψη των ασθενειών βασίζεται:

- Στην κατάλληλη επιλογή των φυλών των ζώων
- Στην ισορροπημένη και καλής ποιότητας διατροφή
- Στο ευνοϊκό περιβάλλον
- Στην εφαρμογή πρακτικών που ενισχύουν την αντοχή στις ασθένειες
- Στην τακτική άσκηση
- Στην εξασφάλιση κατάλληλης πυκνότητας εκτροφής.

ε. **Πρακτικές κτηνοτροφικής διαχείρισης** .

- Η αναπαραγωγή βασίζεται σε φυσικές μεθόδους
- Η τεχνική σπερματέγχυση δεν επιτρέπεται
- Απαγορεύεται να κρατούνται τα ζώα δεμένα
- Η μεταφορά των ζώων πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο που να περιορίζεται το άγχος
- Κατά την περίοδο πριν και κατά τη σφαγή ο χειρισμός των ζώων δεν πρέπει να προκαλεί άγχος.

στ. **Κτηνοτροφικά απόβλητα** .

Ο αριθμός των ζώων είναι στενά συνδεδεμένος με τη γεωργική έκταση που διατίθεται για τη διασπορά των απόβλητων, ώστε να αποφεύγεται η υπερβολική παραγωγή κοπριάς και να διατηρούνται τα όρια πυκνότητας των ζώων.

ζ. **Χώροι ελεύθερης κίνησης και στέγασης των ζώων** .

Η πυκνότητα των ζώων στα κτίρια πρέπει να εξασφαλίζει σε αυτά άνετη και καλή διαβίωση. Πρέπει ακόμη να εξασφαίζεται:

-Η εύκολη πρόσβαση σε νερό και τροφή

-Ο άφθονος φυσικός αερισμός και φωτισμός

-Η απολύμανση των χώρων στέγασης με επιτρεπόμενα προϊόντα

Όλα τα ζώα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπους και σε θπαίθριους χώρους άσκησης ή ελεύθερης κίνησης.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ -ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

-Τα ζώα είναι μεγαλωμένα χωρίς ορμόνες, χωρίς αυξητικούς παράγοντες, χωρίς αντιβιοτικά, χωρίς ζωικά υποπροϊόντα, χωρίς τροφές που περιέχουν φυτοφάρμακα, χωρίς μεταλλαγμένους σπόρους.

-Η διατροφή των ζώων στηρίζεται στις βοσκές. Οι χορηγούμενες ζωοτροφές παράγονται χωρίς φυτοφάρμακα και χημικά λιπάσματα.

-Η πρόληψη ασθενειών των ζώων στηρίζεται στην ισορροπημένη και καλής ποιότητας τροφή και στο ευνοϊκό περιβάλλον όσον αφορά την πυκνότητα εκτροφής, τον σταβλισμό και τις κτηνοτροφικές πρακτικές.

-Ο αριθμός των ζώων εξαρτάται στενά με τις διαθέσιμες εκτάσεις ώστε να αποφεύγονται τα προβλήματα υπερβόσκησης και διάβρωσης και να είναι δυνατή η διασπορά της κοπριάς χωρίς βηλαβερή επίδραση στο περιβάλλον.

-Οι συνθήκες σταβλισμού να ανταποκρίνονται στις φυσιολογικές ανάγκες των ζώων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

ΠΩΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ

Τα βιολογικά προϊόντα μπορούν να αναγνωριστούν από τις ενδείξεις που φέρουν στη σήμανσή τους και το Πιστοποιητικό Προϊόντος που τα συνοδεύει. Κατά την αγορά συσκευασμένων προϊόντων, θα πρέπει να δίνεται διδίατερη προσοχή ώστε η συσκευασία τους να είναι άθικτη. Στην ετικέτα του προϊόντος θα πρέπει να φαίνονται τουλάχιστον οι παρακάτω ενδείξεις:

- Η εμπορική ονομασία του προϊόντος και το στάδιο πιστοποίησής του.

- Τα συστατικά του προϊόντος και αν αυτά έχουν παραχθεί με βιολογικές μεθόδους. Συνήθως τα βιολογικά συστατικά κάθε προϊόντος σημαίνονται με αστερίσκο , ο οποίος παραπέμπει στη φράση “προϊόν βιολογικής γεωργίας”. Στην περίπτωση που ένα προϊόν αποτελείται από βιολογικά συστατικά γεωργικής προέλευσης στο σύνολό του , τότε ο αστερίσκος και η σχετική ένδειξη μπορούν να παραληφθούν, ώστε να αποφεύγονται οι επαναλήψεις. Όταν οι αναφορές για το βιολογικό τρόπο παραγωγής γίνονται μόνο στον κατάλογο των συστατικών του προϊόντος και όχι στην ονομασία του προϊόντος, τότε προκειται για συμβατικό προϊόν που απλώς περιέχει ορισμένα συστατικά βιολογικής γεωργίας. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να αναγράφεται στον κατάλογο η περιεκτικότητα του προϊόντος σε βιολογικά συστατικά.

- Η επωνυμία, τα στοιχεία επικοινωνίας και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που παρασκεύασε, τυποποίησε ή και διακίνησε το προϊόν.

- Ο Ευρωπαϊκός Κωδικός και το λογότυπο του Οργανισμού που έλεγξε και πιστοποίησε την επιχείρηση, ώστε να είναι δυνατό να επισημαίνει και να διακινεί το προϊόν με αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής.

Σταδιακά από την 1η Ιουλίου 2010 έως την 1η Ιουλίου 2012 , οι ετικέτες των βιολογικών προϊόντων θα πρέπει να περιλαμβάνουν περισσότερες ενδείξεις, δηλαδή:

- Το νέο λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιολογική γεωργία, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά σε προϊόντα που περιέχουν τουλάχιστον 95% βιολογικά συστατικά

-Το νέο Ευρωπαϊκό Κωδικό κάθε Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης, στο ίδιο οπτικό πεδίο με το νέο λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιολογική γεωργία.

-Την προέλευση των συστατικών του προϊόντος κάτω από το νέο Ευρωπαϊκό Κωδικό του Οργανισμού Ελέγχου.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΛΟΓΟΤΥΠΑ

Κάθε προϊόν βιολογικής γεωργία, για να μπορεί να διατεθεί ως βιολογικό, μεταβατικό, ακόμη και συμβατικό με ορισμένα βιολογικά συστατικά, είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από Πιστοποιητικό Προϊόντος. Κατά την αγορά μη τυποποιημένων προϊόντων βιολογικής γεωργίας π.χ. από λαϊκές αγορές, ο καταναλωτής θα πρέπει να βεβαιώνεται πως πρόκειται για βιολογικά είδη, ελέγχοντας το Πιστοποιητικό Προϊόντος που τα συνοδεύει. Στο Πιστοποιητικό Προϊόντος είναι απαραίτητο να φαίνεται:

-Ο οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης (π.χ. ΒΙΟ Ελλάς)

-Η επωνυμία, η διεύθυνση και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που διακινεί το προϊόν.

-Η δραστηριότητα της επιχείρησης (π.χ. εμπορία)

-Τα πιστοποιημένα είδη που διακινούνται από την επιχείρηση και το στάδιο πιστοποίησης τους (π.χ. βιολογικό ή μεταβατικό στάδιο)

-Η περίοδος ισχύος του πιστοποιητικού, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ημερομηνία λήξης του.

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΩ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ;

Το κυριότερο πλεονέκτημά τους, είναι ότι καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση χημικών φυτοφαρμάκων και δεν προστίθενται συντηρητικά κατά την επεξεργασία τους.

Είναι από τα λίγα τρόφιμα που ελέγχονται και πιστοποιούνται σε όλα τα στάδια παραγωγής από το χωράφι μέχρι το ράφι.

Επιλέγοντας βιολογικά, βάζω σε προτεραιότητα την υγεία μου και το περιβάλλον.

Επιπλέον τα βιολογικά τρόφιμα προσφέρουν μεγαλύτερη θρεπτική αξία, καλύτερη γεύση, δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον με κατάλοιπα χημικών, δεν χρεώνεται ο φορολογούμενος πολίτης με προγράμματα απορρύπανσης και αποζημιώσεις στους παραγωγούς για το θάψιμο της υπερπαραγωγής και επιπλέον είναι απαλλαγμένα από γενετικές μεταλλάξεις.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΓΥΩΝΤΑΙ ΤΗΝ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με βάση τους σχετικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διαδικασία παραγωγής των προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας ελέγχεται σε όλα τα στάδιά της με αυστηρές προδιαγραφές που θέτουν εγκεκριμένοι αρμόδιοι εγχώριοι και ξένοι οργανισμοί πιστοποίησης.

Οι εν λόγω οργανισμοί τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου

Γεωργίας της χώρας στην οποία ανήκουν.

Ο έλεγχος από τους οργανισμούς Πιστοποίησης γίνεται σε κάθε στάδιο της παραγωγής του προϊόντος. Αρχίζει από τη σπορά του προϊόντος ή την αρχή της καλλιεργητικής περιόδου, συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της καλλιέργειας και φτάνει μέχρι τη στιγμή της συλλογής και προώθησης του τελικού προϊόντος στην αγορά ή τη βιομηχανία. Εκτός

από αυτούς τους ελέγχους διεξάγεται τελικός έλεγχος από το συμβούλιο πιστοποίησης το οποίο είναι ανεξάρτητο όργανο.

Στη βιολογική γεωργία ελέγχεται το συγκεκριμένο κτήμα στο οποίο καλλιεργείται το προϊόν, ο τρόπος παραγωγής του, ο τρόπος μεταφοράς του και γενικά η κάθε δραστηριότητα που αφορά το προϊόν, από τη σπορά ως τη συγκομική, την ενδεχόμενη μεταποίησή του και τη συσκευασία του. Το ίδιο συμβαίνει και στη βιολογική κτηνοτροφία. Ελέγχονται οι τροφές τις οποίες καταναλώνουν τα ζώα και τα αγροκτήματα όπου αυτά εκτρέφονται. Επίσης υπάρχουν περιορισμοί σε ότι αφορά την κατανάλωση φαρμάκων από τα ζώα, καθώς βάσει της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας απαγορεύεται η χρήση φαρμάκων για προληπτικούς λόγους ή για πάχυνση.

Εγκεκριμένοι οργανισμοί που εγγυώνται την αυθεντικότητα των βιολογικών τροφίμων είναι:

ΔΗΩ

ΒΙΟΕΛΛΑΣ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ

4Qways

5aCERT

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΙΑΘΕΣΗ, ΕΜΠΟΡΙΑ, ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ, ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Η ανεύρεση των βιολογικών προϊόντων είναι πια εύκολη για τον καταναλωτή λόγω της σιάδοσης αυτών των προϊόντων στις αγορές. Τα βιολογικά προϊόντα πωλούνται σε διάφορες αγορές. Καταρχάς, υπάρχουν επιλεγμένα ράφια στα οποία διατίθενται βιολογικά προϊόντα, σχεδόν σε όλα τα πολυκαταστήματα.

Επίσης, πάντα υπάρχουν πάγκοι μικοπωλητών στις λαϊκές αγορές ή και στις Βιολογικές αγορές όπου οι καταναλωτές πορούν να αγοράζουν προϊόντα της αρεσκείας τους και της επιλογής τους.

Εταιρείες διανομής που υπάρχουν στην Ελλάδα είναι η Argena ΑΕ, Alegre, Bio Ελλάς, BioDay και η Biofresco & Βρώσις. Αυτές είναι οι κυριότερες εταιρείες διανομής βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα.

Οι τρόποι διάθεσης των βιολογικών προϊόντων είναι οι εξής:

- Χονδρική πώληση βιολογικών προϊόντων σε εταιρείες διανομής
- Χονδρική πώληση βιολογικών προϊόντων σε καταστήματα βιολογικών προϊόντων
- Λιανική πώληση βιολογικών προϊόντων σε λαϊκές αγορές βιολογικών προϊόντων ή σε συμβατικές λαϊκές αγορές
- Λιανική πώληση βιολογικών προϊόντων από το κτήμα
- Λιανική πώληση βιολογικών προϊόντων από συλλογικούς φορείς όπως οι Συνεταιρισμοί, μέσω τοπικών καταστημάτων.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η δυσκολία εύρεσης βιολογικών προϊόντων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην αγορά τους. Μόνο σε κάποια ειδικά καταστήματα υπάρχει μεγάλη ποικιλία βιολογικών προϊόντων. Στις περιπτώσεις που οι καταναλωτές βρίσκουν εύκολα βιολογικά προϊόντα στην αγορά, η αυξημένη τους τιμή, είναι αυτή που αποτελεί τον περιοριστικό παράγοντα για την αγορά τους. Μια μικρή μείωση της τιμής των βιολογικών προϊόντων δεν θα αυξήσει σημαντικά τον αριθμό των αγοραστών. Για τους περισσότερους καταναλωτές το πραγματικό επίπεδο τιμής είναι πολύ υψηλό σε σχέση με εκείνο που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν. Σε πολλές έρευνες διαπιστώθηκε ότι οι καταναλωτές θα δέχονταν μία υψηλότερη τιμή για τα βιολογικά προϊόντα, η οποία όμως δεν θα υπερβαίνει κατά 20-25% την τιμή των συμβατικών προϊόντων.

Η αποτελεσματικότερη οργάνωση της αγοράς των βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα απαιτεί ένα οργανωμένο και αποτελεσματικό δίκτυο εμπορίας σε συνδυασμό με ένα αξιόπιστο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης. Η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων είναι περιορισμένη εξαιτίας της ελλιπούς ενημέρωσης για την ποιότητα των προϊόντων αυτών, του χαμηλού επιπέδου οικολογικής συνείδησης του Έλληνα καταναλωτή σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα, τις υψηλές τιμές και την έλλειψη διαρκούς προσφοράς.

Η αντιμετώπιση των παραπάνω αδυναμιών πρόκειται να συμβάλλει ουσιαστικά στην βελτίωση της αγοράς των βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα.

Για την προώθηση συμβατικών προϊόντων δίνεται ιδιαίτερη έμφαση από διαφημιστές και εμπόρους στα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά, τη θρεπτική τους αξία και τις ιδιαιτερότητές τους. Αντιθέτως, κατά την προώθηση των βιολογικών προϊόντων δεν γίνεται ιδιαίτερη επισήμανση των προαναφερόμενων, αλλά στην απουσία αγροχημικών κατά την καλλιέργειά τους και την τυχόν επεξεργασία τους το οποίο θεωρείται το κύριο πλεονέκτημά τους.

Γίνεται κατανοητό ότι η έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με τα βιολογικά προϊόντα αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην αύξηση κατανάλωσής τους. Στα πλαίσια της προσπάθειας ανάπτυξης της αγοράς βιολογικών προϊόντων θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία

στην ενημέρωση και εκπαίδευση του ευρύτερου καταναλωτικού κοινού. Οι καταναλωτές ενδιαφέρονται για την ασφάλεια των τροφίμων γι αυτό πρέπει να κατανοήσουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι υγιεινά, υψηλής ποιοτικής αξίας, και να αποκτήσουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη ως προς τη γνησιότητα αυτών.

Η εκπαίδευση, η ενημέρωση και η κατάρτιση των καταναλωτών σχετικά με τα βιολογικά προϊόντα θεωρείται απαραίτητος παράγοντας για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα.

Είναι δεδομένο ότι δεν αρκεί μόνο η παραγωγή και η προσφορά βιολογικών προϊόντων. Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η διάδοση της κατάλληλης γνώσης και πληροφόρησης στο καταναλωτικό κοινό.

Είναι απαραίτητη η εφαρμογή διαφόρων από τα γνωστικά κλασικά μείγματα μάρκετινγκ έτσι ώστε με ελκυστική συσκευασία, διαφήμιση, προβολή κ.λ.π. τα βιολογικά προϊόντα να μπορέσουν να σταθούν ισότιμα δίπλα στα συμβατικά. Το μείγμα μάρκετινγκ προϊόντος πρέπει να βασιστεί σε ένα σχέδιο προβολής ως βασικών χαρακτηριστικών της υψηλής ποιότητας και γεύσης. Επίσης η συσκευασία πρέπει να είναι οικολογική αλλά και μοντέρνα, αποτελεσματική και υγιεινή. Η ετικέτα πρέπει να εγγυάται στον καταναλωτή την γνησιότητα του βιολογικού χαρακτήρα, φέροντας άμεσα αναγνωρίσιμη βιολογική σήμανση.

Υπάρχει ανάγκη για ένα οργανωμένο δίκτυο πληροφόρησης το οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιεί όλους τους τρόπους και τα μέσα. Χρήσιμες και αποτελεσματικές θα ήταν στρατηγικές όπως:

-Δημιουργία διαδικτυακού τόπου

-Διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων με στόχο την προβολή των βιολογικών προϊόντων και την ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού

-Δημιουργία ενός ενημερωτικού περιοδικού.

ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η εγχώρια αγορά παραγωγής και εμπορίας βιολογικών προϊόντων, σε πρόσφατη μελέτη στην οποία δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων και επιχειρηματιών, περίπου τις 25.000, δείχνει ότι τα βιολογικά προϊόντα κατακτούν τα τελευταία χρόνια έδαφος σε όλο τον κόσμο και κερδίζουν την προτίμηση κάθε καταναλωτή που επιθυμεί την υγιεινή διατροφή και την προστασία του περιβάλλοντος. Στην ελληνική αγορά, μετά την αρχική υπερβολή η οποία σχετίζεται με τη νέα μόδα, τις επιδοτήσεις και σε κάποιες περιπτώσεις την ευκαιρία για εύκολο κέρδος από τη μή συμμορφωση με τους κανονισμούς, τα πράγματα εξομαλύνονται προς όφελος των επιχειρήσεων που υιοθετούν τη φιλοσοφία της βιολογικής γεωργίας και φυσικά υπέρ των καταναλωτών.

Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις με βιολογικές μεθόδους παρουσιάζουν μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 39% την περίοδο 2002-2007 και διαμορφώθηκαν στα 1.521 χιλ. στρε. Η εγχώρια βιολογική κτηνοτροφία παρουσιάζει επίσης ανοδική πορεία, καταγράφοντας μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής ίσο με 35,3% την περίοδο 2002-2007.

Όσον αφορά στα επιμέρους βιολογικά προϊόντα αναφέρεται ότι το βιολογικό κρασί και το βιολογικό λάδι εξάγονται σε ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 60-80%. Ωστόσο, δυσκολίες παρατηρείται στο βιολογικό κρέας καθώς οι κτηνοτρόφοι αναγκάζονται σε ορισμένες περιπτώσεις να το πωλούν ως συμβατικό ελλείψει πιστοποιημένου βιολογικά σφαιρίου, και δικτύου διανομής.

Στην Ερώπη κυριαρχούν δύο μοντέλα στη διανομή των βιολογικών προϊόντων . Το βρετανικό σύμφωνα με το οποίο η διανομή τους γίνεται κατεξοχήν από τα σουπερμάρκετ και το γερμανικό που στηρίζεται στη λειτουργία εξειδικευμένου δικτύου λιανικής. Στην Ελλάδα την αγορά βιολογικών προϊόντων στηριξαν αρχικά τα ειδικά καταστήματα με αυξανόμενο διαχρονικά ρόλο από τα σουπερμάρκετ. Στην αγορά παρατηρείται η τάση τα εξειδικευμένα καταστήματα να εμπλουτίζουν τα προϊόντα τους και με διάφορα είδη καθημερινών αναγκών, στην προσπάθειά τους να μετριάσουν τον ανταγωνισμό των σουπερ μάρκετ. Το άλλο σημαντικό κανάλι λιανικής, οι βιολογικές λαϊκές αγορές, αν και ακόμη δεν έχουν πετύχει το επιθυμητό επίπεδο οργάνωσης, εντούτοις, αυξάνονται διαχρονικά και το 2009 αριθμούσαν τις 22 μόνο στην Αττική

ενώ στη Θεσσαλονίκη και την υπόλοιπη Ελλάδα λειτουργούν περίπου 10.

Προβλήματα – Προοπτικές

Σύμφωνα με εκπροσώπους των επιχειρήσεων του κλάδου, το υψηλό κόστος παραγωγής, η προμήθεια βιολογικών εφοδίων, η εκπαίδευση και η συνεχής ενημέρωση των καλλιεργητών, η χρηματοδοτική στήριξη, η διακίνηση και η εμπορία των προϊόντων είναι τα σημαντικότερα ζητήματα που τους απασχολούν, ενώ εξηγούν την απόκλιση των τιμών των βιολογικών από τα συμβατικά προϊόντα. Βέβαια, υπογραμμίζεται ότι το ζήτημα της τιμής και της αξίας του βιολογικού προϊόντος είναι από τα πλέον επίμαχα σημεία συζήτησης, καθώς παράγοντες όπως η μή χρήση χημικών, η χαμηλότερη απόδοση, η ένταση της ανθρώπινης εργασίας, οι κίνδυνοι κατά την παραγωγή, οι δυσκολίες διανομής και η χαμηλή κατανάλωση δικαιολογούν τη διάθεση του προϊόντος σε υψηλότερο επίπεδο έναντι των συμβατικών.

ΧΟΝΔΡΙΚΗ – ΛΙΑΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Είδη χονδρεμπορίου

-Γενικό χονδρεμπόριο: χονδρική διάθεση περισσότερων του ενός προϊόντος

-Ειδικό χονδρεμπόριο: χονδρική διάθεση ενός ή ομοίων προϊόντων.

Ρολος του χονδρεμπορίου

-Μείωση συναλλαγών κατά τη διακίνηση των προϊόντων από τους παραγωγούς στους καταναλωτές

-Απαλλάσει τους παραγωγούς από την αναζήτηση αγοραστών

-Απαλλάσει τους λιανοπωλητές από την αναζήτηση προμηθευτών

Υπηρεσίες χονδρεμπορίου

-Συγκέντρωση και παροχή πληροφοριών σε παραγωγούς, λιανοπωλητές και καταναλωτές

-Ανάληψη κινδύνων εμπορίας

-Μεταφορά και αποθήκευση προϊόντων

-Τυποποίηση και συσκευασία προϊόντων

-Πορμήθεια υλικών μεταφοράς και συσκευασίας.

Φορείς χονδρεμπορίου

-Ιδιώτες χονδρέμποροι βιολογικών ή και συμβατικών προϊόντων

-Συνεταιρισμοί καταναλωτών

-Συνεταιρισμοί λιανοπωλητών

Κρατικοί ή ημικρατικοί οργανισμοί

Τρόποι χονδρεμπορικής διάθεσης

-Εμπορική διάθεση: Αγορά από παραγωγούς, μεταπώληση σε λιανοπωλητές

-Προμηθευτική διάθεση : Αγορά από παραγωγούς , πώληση προϊόντων για λογαριασμό των παραγωγών, λαμβάνοντας ανάλογη προμήθεια.

Λιανική πώληση

Είδη λιανικής πώληση

-Γενικό λιανικό εμπόριο: Διατίθεται μεγάλη ποικιλία προϊόντων

-Ειδικό λιανικό εμπόριο : Προσφορά ενός μόνο προϊόντος ή ομάδας παρόμοιων

-Κεντρικό: Τοποθεσία καταστήματος στο κέντρο της πόλης

-Συνοικιακό: Τοποθεσία καταστήματος σε διάφορες συνοικίες

-Περιφερειακό: Τοποθεσία εκτός πόλεως

Φορείς λιανικού εμπορίου

Συνοικιακοί λιανοπωλητές

Σουπερ μάρκετ με χώρους για βιολογικά προϊόντα

Κεντρικές αγορές

Λαϊκές αγορές βιολογικών προϊόντων

Απώλειες κατά τη διάθεση των βιολογικών προϊόντων

Ιδιαίτερα ευπαθή λόγω του τρόπου καλλιέργειας

Έλλειψη συνθετικών συντηρητικών ουσιών

Προβληματικές καταστάσεις εμπορίας – διάθεσης

Άγνοια υπαλλήλων για τον τρόπο διαχείρισης κάποιων προϊόντων

Ασταθής προσφορά ορισμένων βιολογικών προϊόντων

Μικρή παραγωγή

Πρόβλήματα ελέγχου και πιστοποίησης

Γραφειοκρατία

Απεργίες

Προβλήματα λιανικής πώλησης βιολογικών προϊόντων

Ανεπαρκής ή ελλιπής τυποποίηση

Δυσκολία προμήθειας από ένα μόνο φορέα χονδρεμπορίου

Ασταθής προσφορά ορισμένων προϊόντων

Μεγάλες απώλειες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ρίζες της βιολογικής γεωργίας, τοποθετούνται στις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Γενικότερα παρόλο που η διάδοσή της έγινε με πολύ αργό ρυθμό, σήμερα έχει ξεφύγει πια από την απομόνωσή της, μέσα σε ένα στενό ιδεολογικό πλαίσιο

και έχει καταστεί ανταγωνιστικό κομμάτι της αγοράς. Οι σύγχρονες τεχνολογικές βελτιώσεις, έχουν διαμορφώσει, μια ανοδική υποστήριξη της βιολογικής γεωργίας.

Η βιολογικής γεωργία αποτελεί μια εναλλακτική πρόταση ήπιας γεωργίας, φιλικής προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Τα διατροφικά και οικολογικά αδιέξοδα στα οποία έχει οδηγήσει η εντατική χημική γεωργία καθιστούν την βιολογική πρόταση κάτι παρπάνω από απαραίτητη.

Η προτίμηση των βιολογικών προϊόντων δεν αποτελεί μόνο μια συνειδητοποιημένη καταναλωτική επιλογή, αλλά συνιστά και μια διαφορετική αντίληψη με κέντρο της το σεβασμό προς τη φύση και την ποιότητα ζωής. Η βιολογική γεωργία βοηθάει την “αποτοξίνωση” του περιβάλλοντος από τα τοξικά δηλητήρια με τα οποία η συμβατική καλλιέργεια έχει επιβαρύνει το οικοσύστημα.

Η βιολογική γεωργία στηρίζεται στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων μέσα από φυσικές διαδικασίες που διατηρούν μακροπρόθεσμα την οικολογική ισορροπία, όπως τη γονιμότητα του εδάφους. Η χρήση φυσικών λιπασμάτων, κατάλληλη επιλογή φυτικού και ζωικού υλικού, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και η καταπολέμηση ασθενειών με βιολογικές μεθόδους αποτελούν ορισμένα από τα στοιχεία εκείνα που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ένα προϊόν είναι βιολογικό όταν στην ετικέτα του προϊόντος υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει λάβει αυστηρά μέτρα για τον έλεγχο της διαδικασίας παραγωγής των προϊόντων βιολογικής γεωργίας τα οποία είναι συγκεκριμένα για την βιολογική γεωργία και συγκεκριμένα για την βιολογική κτηνοτροφία.

Είναι προτιμότερο να επιλέγουμε βιολογικά προϊόντα στην διατροφή μας για πολλούς λόγους αλλά κυρίως επειδή είναι πιο υγιεινά από τα συμβατικά γιατί κατά την παραγωγή τους δεν χρησιμοποιούνται βλαβερές ουσίες.

Τα προϊόντα αυτά τα βρίσκουμε σε πολυκαταστήματα, βιολογικές αγορές αλλά και σε συμβατικές σε ειδικούς πάγκους. Με την προτίμηση των βιολογικών προϊόντων δεν κάνουμε μόνο μια σωστή επιλογή ως καταναλωτές αλλά και μια σωστή επιλογή ως ενεργοί πολίτες.

Τα βιολογικά προϊόντα είναι πιο ακριβά από τα συμβατικά για αρκετούς λόγους αφού η διαδικασία παραγωγής είναι πιο δύσκολη και δαπανηρή αλλά και λόγω των περιορισμών που υπάρχουν όσον αφορά την παραγωγική τους διαδικασία.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΥΤΗ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ:

ΟΜΑΔΑ : “ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΕΣ”

Άτσου Δήμητρα

Βασιλειάδης Βασίλης

Βελιώτης Κώστας

Βλάχου Ελευθερία

Γιαννούτσου Κυριακή

Δημητρίου Νίκος

ΟΜΑΔΑ :“ΤΑ ΒΛΗΤΑ”

Δήμητσας Βασίλης

Δημακουλέα Λήδα

Αντωνιάδης Πασχάλης

Γούλας Γιώργος

Βασιλάκης Μάνος

Γρηγορόπουλος Φώτης

ΟΜΑΔΑ:“ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΤΑΤΕΣ ΣΤΟ ΦΟΥΡΝΟ”

Αλεξάλη Κέλλυ

Αποστολίδης Θοδωρής

Βασιλειάδης Θοδωρής

Βλάσση Ειρήνη

Γκουλουμιάν Μάνος

Δερέμπετη Δανάη

ΟΜΑΔΑ: "ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑ"

Βορδάκης Γιάννης

Γιαχάϊ Μαρίνα

Βασιλοπούλου Εύα

Δημητριάδου Αλεξάνδρα

Γκολεμάϊ Δημήτρης

Αποστολόπουλος Χάρης